

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 12.02.2025

Birol Aydın

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 12-2-2025	Esas No: 2/2918

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
12 Şubat 2025
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
12 Şubat 2025
No: 1582386

GENEL GEREKÇE

Toplumun temel yapı taşı, her bireyin eşit haklara ve fırsatlara sahip olduğu bir yaşam düzeniyle mümkün olabilir. Bu ilke, sosyal devlet anlayışının özüdür ve özellikle dezavantajlı grupların haklarının korunmasıyla somutlaşır. Ancak, 4760 sayılı ÖTV Kanununda yapılan değışiklikle, engelli yurttaşların ÖTV'siz araç alımlarına 200.000 TL (2.290.200 TL) üst sınır getirilmesi, yerlilik şartı konulması ve sadece on yılda bir bu istisnadan yararlanabilme kısıtlaması, ne yazık ki bu temel ilkeyle çelişmektedir. Bu düzenleme, yalnızca engelli bireylerin hareket özgürlüğünü kısıtlamakla kalmamakta, aynı zamanda onların toplumsal hayata tam ve eşit katılımını da zora sokmaktadır.

Engelliler, modern toplumun en hassas gruplarından birini oluşturmaktadır. Günlük hayatın sıradan bir parçası gibi görünen ulaşım, engelli bireyler için büyük bir mücadele anlamına gelmektedir. Birçoğu için bir araç, yalnızca bir ulaşım aracı değil, aynı zamanda hayata bağlanmanın, topluma katılmanın ve bağımsız bir yaşam sürdürmenin en önemli aracıdır. Bu bağlamda, devletin engellilere sunduğu ÖTV istisnası gibi destekler, onların yaşam kalitesini artırmak ve toplumsal eşitliği sağlamak adına kritik öneme sahiptir. Ancak, mevcut düzenleme bu amacı göz ardı ederek, engelli bireylerin karşı karşıya olduğu yapısal sorunları daha da derinleştirmektedir.

Türkiye’de engelli bireyler arasında yoksulluk oranı, toplumun diğer kesimlerine göre çok daha yüksektir. Fiyatı yüksek araçları alabilecek varlıklı bireylerin sayısı sınırlı olmasına rağmen, getirilen 200.000 (2.290.200 TL) TL üst sınırı, birçok engelli birey için neredeyse bir engel haline gelmiştir. Bu sınır, özellikle ağır engelliler için gerekli olan tekerlekli sandalye yerleştirme, asansör sistemi kurma gibi düzenlemelerle fiyatı artan araçları kapsamakta yetersiz kalmaktadır. Yüksek enflasyon ortamında yeniden değerlendirme oranının yetersizliği ise bu sınırın, yıl içinde araç fiyatları karşısında hızla işlevsiz hale gelmesine neden olmaktadır.

Daha da önemlisi, yerlilik şartı engelli bireylerin tercih edebileceği araç seçeneklerini ciddi anlamda sınırlamaktadır. Yerli araç üretimi, engelli bireylerin ihtiyaçlarına uygun modelleri yeterince karşılayamadığından, bu şart onların yaşamlarını kolaylaştırmaktan ziyade zorlaştırıcı bir etki yaratmaktadır. Ayrıca, hızla gelişen otomotiv teknolojileri ve araçların zaman içinde yıpranması göz önüne alındığında, yalnızca on yılda bir defa istisnadan yararlanabilme hakkı, engelli bireylerin güncel ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bu düzenleme, engelli bireylerin modern ve güvenli araçlara erişim imkanını ellerinden alırken, onların sosyal yaşamdan daha da izole olmalarına neden olmaktadır.

Sorunun kökenine baktığımızda, engelli bireylerin yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve fiziksel bariyerlerle mücadele ettiğini görmekteyiz. Günlük yaşamlarında engelliler, yalnızca ulaşımında değil, eğitim, istihdam ve sağlık hizmetlerine erişimde de büyük zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum, devletin engelli bireylerin haklarını korumak için daha kapsayıcı ve adil politikalar geliştirme sorumluluğunu daha da artırmaktadır. "İstismarları engelleme" gerekçesiyle getirilen bu düzenleme, asıl ihtiyaç sahibi olan bireylerin temel haklarına zarar vermekte, sosyal devlet anlayışını zedelemektedir. Oysa ki, gerçek anlamda sosyal bir devlet, toplumsal istismarı engellerken dezavantajlı grupları mağdur etmeden, onların ihtiyaçlarını gözeterek düzenlemeler yapmalıdır.

Bu bağlamda, önerimiz şu hususları içermektedir:

1. **ÖTV muafiyetindeki üst sınırın 300.000 TL'ye çıkarılması**, yeniden değerlendirme oranı ile 2025 yılı için 3.435.300 TL'ye tekabül eden tutardaki araçları da kapsayacağından dolayı engelli bireylerin kendilerine uygun araçlara erişim imkanını genişletecektir.
2. **Yerlilik şartının kaldırılması**, engelli bireylerin ihtiyaçlarına uygun araç seçeneklerini artıracaktır.
3. **On yılda bir istisnadan yararlanma şartının kaldırılması**, engelli bireylerin eskiyen araçlarını güncel ve güvenli araçlarla yenileyebilmesine imkân tanıyacaktır.
4. **Yeniden değerlendirme oranlarının yıl içindeki fiyat değişimlerini karşılayacak şekilde güncellenmesi**, enflasyon karşısında engelli bireylerin mağduriyetini önleyecektir.

Sonuç olarak, engelli bireylerin toplumsal hayata eşit katılımını sağlamak, onların yalnızca birer "yardım" değil, eşit haklara sahip vatandaşlar olarak görülmesiyle mümkün olabilir. Devletin politikaları, engelli bireylerin yaşam standartlarını yükseltmeyi, toplumsal hayata tam entegrasyonlarını sağlamayı ve her şeyden önce onlara hak ettikleri saygıyı göstermeyi amaçlamalıdır. Bu nedenle, ilgili düzenlemenin mevcut haliyle kabul edilmesi yerine, engelli vatandaşların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde revize edilmesi elzemdir.

MADDE GEREKÇELERİ

GMADDE 1- 27.12.2024 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan 7537 sayılı Devlet Memurları Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 12 inci maddesinde yapılan düzenlemeyle 4760 sayılı ÖTV Kanununda değişiklik yapılarak engelli yurttaşların ÖTV'siz araç almalarına 200.000 TL (2.290.200 TL) üst sınır şartının yanı sıra yerlilik şartı ve sadece on yılda bir istisnadan yararlanabilme şartı getirilmiştir. Yeniden değerlendirme oranının yetersiz kalması ve yerli araçların engelli bireyler için yetersiz olması nedeniyle düzenleme engelli bireylerin aleyhine bir uygulama olmuştur. Ayrıca söz konusu istisnadan on yılda bir defa yararlanabilme imkânı engellilerin hızla gelişen teknoloji içinde yıpranan araçlarını güncelleme ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Engelliler arasında yoksulluk oranı oldukça yüksektir ve fiyatı yüksek araçları alabilecek varlıklı bireylerin sayısı ve yerli araç portföyü son derece sınırlıdır. Bu nedenle getirilen sınırlamaların gerekçesi anlaşılır olmaktan uzaktır.

Özellikle, tertibatlı araç kullanan engelliler için belirlenen limitlerin oldukça kısıtlayıcı olduğu açıktır. Ağır engelliler için tekerlekli sandalye yerleştirme ya da asansör sistemi kurma zorunluluğu, araç fiyatlarını artıran önemli faktörler arasında yer almaktadır.

Bu durum, özellikle bedensel engelliler açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır. Bu nedenle, ilgili maddenin tasarıdan çıkarılması ve hükümetin, "istismarları engelleme" gerekçesini ileri sürerek engelli yurttaşları mağdur etmeyecek şekilde düzenlemeler yapması gerekmektedir.

Dolayısıyla düzenleme ile yeniden değerlendirme oranı ile araçların güncel değerini etkileyen bu tutarın yüksek enflasyon ortamında yıl içindeki değerini de yitirmemesi amacıyla tutarın 300.000 TL'ye (3.435.300 TL) çıkartılması, engellilerin kendilerine uygun araçları temin imkanının genişletilmesi ve kullanımdan dolayı eskiyen araçları güncel araçlarla yenileyebilmeleri hedeflenmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “yerli katkı oranı en az %20 olan” ibaresi madde metninden çıkartılmış “on” ibaresi “beş” ve “200.000” ibaresi “300.000” ve (6) numaralı bendinde yer alan “200.000” ibaresi “300.000” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.